

МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
ЛИЗИНГ

ЈАНУАРИ 2011

ВОВЕД

I. Оцена на состојбите во областа на лизингот и причини за донесување на законот

Согласно постојната регулатива за лизинг во Република Македонија, даватели на лизинг можат да бидат домашните трговски друштва, подружниците на странски трговски друштва и банките, согласно постојната регулатива за лизинг. Моментално, се регистрирани единаесет правни лица за вршење лизинг. Од нив, се активни девет лизинг-друштва. Активностите на лизинг-друштвата во Република Македонија се главно фокусирани кон вршење активности на финансиски лизинг, пред се за движни предмети. Иако основањето и работењето на лизинг-друштвата е регулирано веќе девет години, тие и понатаму имаат релативно мала важност во рамките на финансискиот систем и во вкупната домашна економија.

Еден од факторите за подобрување на конкурентноста на секторот “лизинг” е спроведувањето на промени во постојната регулативата со цел полесно одржување на профитабилното и стабилното работење на друштвата, а со тоа и до зголемување на улогата на овој сектор во домашниот економија. Во оваа насока се и реформите кои се превземаат во Република Македонија со цел зајакнување на стабилноста на финансискиот систем преку обезбедување на подобра регулаторна рамка.

За таа цел, една од причините за измените во Законот за лизинг произлегуваат од потребата за подобро регулирање на работењето на давателите на финансиски лизинг во Република Македонија, во насока на пропишување на супервизорски стандарди на основањето и работењето на истите. Имено, општо правило во регулаторната пракса на ЕУ е дека финансиските институции кои немаат во нивниот биланс депозити како обврски кон широката јавност не треба да бидат регулирани и контролирани како оние кои имаат такви обврски. Од тие причини, измените во законот се темелат на комбинација на моделот на ограничена супервизија и пазарно однесување. Од моделот на ограничена супервизија се прифатени стандардите во однос на членовите на органите на управување и минимум потребен капитал за основање. Од моделот на пазарно однесување е прифатено следењето на однесувањето на давателите на финансиски лизинг и почитувањето на законите, главно преку извештаи и ex post казнување на незаконското однесување.

Истовремено, со Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за лизинг се врши прегрупирање на прекршочните одредби во зависност од тежината на сторениот прекршок, се бришат повеќе прекршочни одредби поради пренормираност на Законот и се воведува единствен износ на глоба за прекршоците по кои прекршочна санкција изрекува прекршочниот орган, односно Министерството за финансии. Истотака, се воведува и правилото "Молчењето значи одобрување" во постапката за издавање дозвола за вршење финансиски лизинг, како и обврска за Министерството за финансии да води Регистар на даватели на финансиски лизинг.

Со предложените измени и дополнувања на Законот за лизинг се очекува да се постигне поголема контрола врз работењето на давателите на финансиски лизинг и да се постигне унапредување на казнената политика и бизнис климата во Република Македонија.

II. Цели, начела и основни решенија на предлогот на закон

Донесувањето на Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за лизинг е со цел подобро регулирање на работењето на давателите на финансиски лизинг, во насока на пропишување на супервизорски стандарди на основањето и работењето на истите, и унапредување на казнената политика.

Предлогот на Законот за изменување и дополнување на Законот за лизинг се заснова на следниве начела:

- подобрување на деловната клима во Република Македонија;
- поголема сигурност и еднаквост на субјектите ;
- стабилност на финансискиот систем;
- непристрасност во изрекувањето на глобите од страна на прекршочниот орган, преку воведување на единствен износ на глоба и
- зголемување на ефикасноста на работењето на државната администрација

Со измената и дополнувањето на Законот за лизинг се пропишуваат супервизорски стандарди за основањето и работењето на давателите на финансиски лизинг во Република Македонија. Истовремено, се намалува висината на глобите во однос на постојните глоби, се врши поделба на прекршоците на полесни и потешки прекршоци сторени од давател на финансиски лизинг и се бришат повеќе прекршочни одредби поради пренормираност на Законот.

III.Оцена на финансиските последици од предлогот на закон врз Буџетот и другите јавни финансиски средства

Донесувањето на овој закон ќе има импликации врз Буџетот на Република Македонија, во насока на зголемување на буџетските приходи, бидејќи давателите на финансиски лизинг ќе треба да плаќаат административни такси за издавање на дозвола за вршење на финансиски лизинг и за добивање на согласност за промена на член на орган на управување на давателот. Намалувањето на глобата за прекршоците пропишани со овој закон нема да предизвика буџетски импликации, бидејќи до денес не се изречени прекршочни санкции.

IV.Процена на финансиските средства потребни за спроведување на законот и начинот на нивното обезбедување, како и податоци за тоа дали спроведувањето на законот повлекува материјални обврски за одделни субјекти

Спроведувањето на Законот повлекува материјални обврски за постојните даватели на финансиски лизинг, кои ќе треба да обезбедат парични средства потребни за почетниот капитал на друштво за лизинг во висина од 6.000.000 денари, во рок од 12 месеци од денот на влегување во сила на овој закон, како и за пререгистрација во Централниот регистар, бидејќи со измените се пропишува давателите на финансиски лизинг да можат да се основаат само во форма на ДОО или акционерско друштво. Најголемиот дел од постојните даватели на финансиски лизинг имаат основна главнина во висина која е приближно иста или повисока од потребните 6.000.000 денари.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ЛИЗИНГ

Член 1

Во Законот за лизинг ("Службен весник на Република Македонија" бр. 04/02, 49/03, 13/06 и 88/08) по членот 1-в се додава нов член 1-г кој гласи:

"Член 1-г

На давателите на лизинг се применуваат одредбите од Законот за трговските друштва, доколку со овој закон поинаку не е уредено."

Член 2

Членот 3 се менува и гласи:

"(1) Даватели на оперативен лизинг се трговски друштва и странски трговски друштва кои имаат основано подружница во Република Македонија, кои вршат оперативен лизинг според начинот и условите утврдени со овој закон.

(2) Даватели на финансиски лизинг се друштва со ограничена одговорност или акционерски друштва основани со дозвола од Министерот за финансии и кои вршат лизинг според начинот и условите утврдени со овој закон.

(3) Давател на финансиски лизинг не смее да врши други активности освен лизинг и активности поврзани со лизингот."

Член 3

По членот 3 се додаваат петнаесет нови членови 3-а, 3-б, 3-в, 3-г, 3-д, 3-ѓ, 3-е, 3-ж, 3-з, 3-с, 3-и, 3-ј, 3-к, 3-л и 3-љ кои гласат:

"Основна главнина

Член 3-а

(1) Давател на финансиски лизинг се основа со основна главнина од најмалку 6.000.000 денари.

(2) Основната главнина и сите натамошни зголемувања на основната главнина мора да бидат во паричен облик и да бидат уплатени во целост и не смее да потекнува од заеми и кредити.

(3) Основната главнина во ниту еден момент не смее да се намали под износот од ставот

(1) на овој член.

Дозвола за основање и работа

Член 3-б

(1) За основање и работа на давател на финансиски лизинг потребна е претходна дозвола за основање и работа од министерот за финансии.

(2) Лицата кои имаат намера да основаат давател на финансиски лизинг до Министерството за финансии поднесуваат барање за добивање дозвола.

(3) Кон барањето од ставот (2) на овој член се поднесуваат следните прилози:

- 1) предлог-акт за основање;
- 2) предлог назив и седиште на друштвото за лизинг;
- 3) доказ за уплата на парични средства на име основна главнина на привремена сметка кај носител на платен промет;
- 4) извори на средства за уплата на основната главнина;
- 5) идентитет на лицата кои имаат намера да основаат друштво за лизинг;
- 6) доказ дека не е осудено со правосилна судска пресуда за кривично дело со безусловна казна затвор од најмалку шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата;
- 7) документ дека против основачот не е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност;
- 8) листа на предложени членови на органот на управување со докази за исполнување на условите од членот 3-в на овој закон;
- 9) програма за работа на друштвото за лизинг со проекција на финансиски извештаи за наредните три години;
- 10) интерни процедури за вршење на финансиски лизинг, вклучувајчи и критериуми и услови за финансирање на кориснокот на лизинг;
- 11) програма за спречување на перење пари, одобрена од Управата за спречување на перење пари и финансирање на тероризам и
- 12) доказ за уплатена административна такса согласно со Законот за административни такси.

(4) Доколку основач на давател на финансиски лизинг е правно лице, покрај документите и информациите од ставот (3) на овој член, кон барањето ги доставува и следните прилози:

- 1) извод од регистарот во кој е запишано правното лице;
- 2) информација за економско-финансиската состојба;
- 3) доказ дека не е осудено со правосилна судска пресуда за кривично дело со парична казна сè додека траат правните последици од пресудата
- 4) документ дека против правното лице не е изречена мерка забрана за вршење на дејност;
- 5) документ дека против одговорното лице на правното лице не е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност и
- 6) документ дека не е поведена стечајна или ликвидациона постапка над правното лице.

(5) Доколку основач на давател на финансиски лизинг е странско правно лице, покрај прилозите од ставот (3) на овој член, кон барањето ги доставува и следните прилози:

- 1) извод од регистарот во кој е запишано правното лице;
- 2) ревидирани финансиски извештаи од страна на овластен ревизор за последните три години и
- 3) потврда, уверение или друг вид на доказ издаден од соодветен орган во земјата во која е регистриран со кои ќе може да се потврди дека ги исполнува условите од ставот (4) точки 3, 4, 5 и 6 на овој член.

(6) Прилозите од ставовите (3) точка 6, (4) и (5) на овој член не смеат да бидат постари од шест месеци, а се приложуваат во оригинал или во копија заверена на нотар. За прилозите кои изворно се на странски јазик потребно е да се приложи и заверен превод.

(7) Прилозите од ставивите (3), (4) и (5) на овој член, начинот на нивно доставување и

начинот и постапката за нивно оценување ги пропишува министерот за финансии.

Членови на орган на управување

Член 3-в

(1) Член на орган на управување со друштво за лизинг може да биде лице:

- 1) кое има завршено високо образование;
- 2) кое има три години успешно работно искуство во областа на финансиите или банкарството;
- 3) кое не било одговорно лице во трговско друштво над кое е поведена стечајна постапка;
- 4) против кое не е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност и
- 5) кое не е член на орган на управување со банка, филијала на странска банка, давател на финансиски лизинг и финансиско друштво.

(2) Видот на документите за исполнување на условите од ставот (1) точки 2, 3 и 5 на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Одлучување по барање

Член 3-г

(1) По барањето од членот 3-б на овој закон министерот за финансии одлучува во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на барањето.

(2) Доколку барањето не е комплетно, Министерството за финансии го известува подносителот на барањето да ги достави потребните документи и информации најмногу во рок од 30 дена.

(3) Во рокот од ставот (1) на овој член не се пресметуваат роковите од ставот (2) на овој член.

Отфрлање по барање

Член 3-д

(1) Министерот за финансии со решение го отфрла барањето за издавање на дозвола ако барањето не ја содржи документацијата пропишана со членот 3-б од овој закон.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање во управна постапка во втор степен од областа на економијата, во рок од 15 дена од приемот на решението.

Одбивање по барање

Член 3-ѓ

(1) Министерот за финансии со решение го одбива барањето за издавање дозвола ако:

- 1) барањето содржи неточни или невистинити податоци;
- 2) во последните две години на подносителот на барањето му било одбиено барање за добивање дозвола или му била одземена издадена дозвола согласно овој закон;
- 3) против основачот е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност;
- 4) над основачот правно лице е поведена стечајна или ликвидациона постапка и
- 5) предложен член на орган на управување не ги исполнува условите од членот 3-в на овој закон.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Комисијата

на Владата на Република Македонија за решавање во управна постапка во втор степен од областа на економијата, во рок од 15 дена од приемот на решението.

Издавање на дозвола

Член 3-е

- (1) Доколку се исполнети условите од членовите 3-б и 3-в на овој закон, министерот за финансии донесува решение за издавање дозвола за основање и работа на давателот на финансиски лизинг.
- (2) Решението од став (1) на овој член содржи:
 - 1) назив и седиште на друштвото за лизинг и
 - 2) име и презиме/назив на основачот на друштвото за лизинг.
- (3) Давателот на финансиски лизинг е должен да започне со склучување на договори за лизинг во рок од шест месеци од денот на уписот во трговскиот регистар што се води кај Централниот регистар.

Молчење на администрација

Член 3-ж

- (1) Доколку министерот за финансии не одлучи по барањето од членот 3-б став (2) на овој закон во рокот предвиден во членот 3-г став (1) од овој закон, подносителот на барањето има право да поднесе барање за донесување решение до министерот за финансии во рок од три дена по истекот на рокот од член 3-г став (1) на овој закон.
- (2) Министерот за финансии во рок од пет дена од приемот на барањето од ставот (1) на овој член е должен да донесе решение по барањето откако претходно ќе утврди дека:
 1. поднесокот не содржи формални недостатоци;
 2. сите пропишани документи се доставени;
 3. поминал рокот за решавање утврден во членот 3-г став (1) на овој закон и
 4. барањето за донесување на решение е поднесено во рокот и на пропишаниот образец од ставовите (1) и (4) на овој член.
- (3) Доколку министерот за финансии не донесе решение согласно со ставот (3) од овој член, подносителот има право да поведе управен спор пред надлежен суд.
- (4) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (1) на овој член го пропишува министерот за финансии.

Упис во трговски регистар

Член 3-з

- (1) Давателот на финансиски лизинг стекнува својство на правно лице со упис во трговскиот регистар што се води кај Централниот регистар.
- (2) Давателот на финансиски лизинг е должен да поднесе пријава за упис во трговскиот регистар во рок од 30 дена од денот на добивањето на дозволата за основање и работа.
- (3) Кон пријавата за упис во трговскиот регистар се поднесуваат:
 - 1) акт за основање на давателот на финансиски лизинг;
 - 2) дозволата за основање и работа;
 - 3) доказ дека се уплатени паричните средства на име основна главнина на привремена сметка кај носител на платниот промет и

4) други документи согласно со прописите за упис во регистарот.

(4) Централниот регистар ја отфрла пријавата за упис во трговскиот регистар доколку не биде поднесена во рокот од ставот (2) на овој член и за тоа писмено го известува Министерството за финансии, во рок од пет дена од денот кога е отфрлена пријавата.

(5) Давателот на финансиски лизинг е должен во рок од десет работни дена по уписот во трговскиот регистар писмено да го извести Министерството за финансии за извршениот упис.

Регистар на друштва за лизинг

Член 3-s

(1) Министерството за финансии води Регистар на даватели на финансиски лизинг во електронска форма.

(2) Во Регистарот од став (1) на овој член се внесуваат следниве податоци за давателите на финансиски лизинг:

III. назив и седиште;

IV. број и датум на дозволата за основање и работа;

V. основната главнина и

VI. членовите на органот на управување.

Согласности

Член 3-и

(1) За промена на член на орган на управување на давателот на финансиски лизинг, министерот за финансии дава согласност.

(2) За добивање согласност за промена на член на орган на управување, давателот на финансиски лизинг до Министерството за финансии доставува барање кон кое ги приложува доказите за исполнување на условите од членот 3-в на овој закон и доказ за уплатена административна такса, согласно со Законот за административни такси.

(3) Министерот за финансии врз основа на поднесената документација од ставот (2) на овој член донесува решение за издавање на согласност, за одбивање или за отфрлање на барањето. При одлучување по барањето соодветно се применуваат одредбите од членовите 3-в, 3-г, 3-д, 3-ѓ и 3-е на овој закон.

Известувања

Член 3-j

(1) Давателот на финансиски лизинг е должен да го извести Министерството за финансии за:

1) промена на основната главнина;

2) промена на седиштето;

- 3) промена на називот;
 - 4) отворање или затворање на подружница или филијала во земјата или странство;
 - 5) постоењето на основа за престанок на давателот на финансиски лизинг или за одземање на дозволата и
 - 6) промена на интерни процедури за вршење на финансиски лизинг, вклучувајќи и критериуми и услови за финансирање на корисникот на лизинг.
- (2) Давателот на финансиски лизинг е должен да го извести Министерството за финансии за случаите од ставот (1) на овој член во рок од десет работни дена од денот на настанувањето на дејствието.

Побарувања од работење

Член 3-к

Побарувањата на давателот на финансиски лизинг по основ на склучени договори за финансиски лизинг не смееат да го надминат десеткратниот износ на основната главнина и резервите.

Статусни промени

Член 3-л

- (1) Статусна промена на присоединување и спојување може да се изврши меѓу две или повеќе друштва за лизинг.
- (2) Статусна промена на поделба на друштвото за лизинг може да се изврши на две или повеќе друштва за лизинг.
- (3) За статусна промена на друштво за лизинг е потребна дозвола од министерот за финансии.
- (4) За издавање на дозволата од ставот (3) на овој член соодветно се применуваат одредбите од членовите 3-а, 3-б, 3-в, 3-г, 3-д и 3-ѓ на овој закон.

Упис на статусна промена

Член 3-љ

- (1) Давателот на финансиски лизинг е должен да достави пријава за упис на промена во трговскиот регистар што се води во Централниот регистар во рок од 15 дена од денот на добивањето на дозвола за статусни промени. Кон пријавата за упис во трговскиот регистар задолжително се поднесува дозволата од членот 3-л став (3) на овој закон.
- (2) Давателот на финансиски лизинг е должен во рок од десет работни дена по уписот во трговскиот регистар на статусната промена писмено да го извести Министерството за финансии за извршениот упис."

Член 4

Членот 12 се менува и гласи:

“Член 12

(1) Давателот е должен, во писмена или електронска форма, да го поднесе за упис предметот кој е предмет на договорот за лизинг во посебен регистар кој се води во Централниот регистар, во рок од пет работни дена од денот на потпишувањето на договорот за лизинг. Поднесувањето на предметот кој е предмет на договорот за лизинг за упис во електронска форма се врши преку едношалтерски систем согласно Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис, Законот за едношалтерски систем и за водење на трговскиот регистар и регистарот на други правни лица и прописите за едношалтерскиот систем.

(2) Давателот на финансиски лизинг е должен до Централниот регистар да поднесе барање, во писмена форма или во електронска форма согласно Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис и прописите за едношалтерски систем, за запишување на секоја промена во договорот за лизинг во рок од пет работни дена од настанување на промената.

(3) Давателот на финансиски лизинг е должен во рок од пет работни дена од престанокот или раскинувањето на договорот за лизинг до Централниот регистар да поднесе барање, во писмена форма или во електронска форма согласно Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис и прописите за едношалтерски систем, за бришење на предметот од посебниот регистар.

(4) Директорот на Централниот регистар ја пропишува постапката за упис на предметот во регистарот.“

Член 5

Насловот пред членот 15 и членот 15 се менуваат и гласат:

“Сметководство, финансиски извештаи и ревизија

Член 15

(1) Давателот на лизинг го води сметководството и ги изготвува финансиските извештаи во согласност со Законот за трговските друштва и усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување.

(2) Финансиските извештаи на давателот на финансиски лизинг се предмет на ревизија од страна на овластено друштво за ревизија, во согласност со прописите за ревизија.

(3) Давателот на финансиски лизинг е должен да ги објави годишниот финансиски извештај заедно со извештајот и мислењето на овластениот ревизор во најмалку еден дневен весник во Република Македонија, во рок од 15 календарски дена од денот на доставувањето на извештаите до Министерството за финансии.

(4) Давателот на финансиски лизинг е должен до 31 мај во тековната година до Министерството за финансии да достави примерок од финансискиот извештај за претходната година заедно со извештајот од извршената ревизија.

(5) Друштвото за ревизија е должно веднаш да го извести Министерството за финансии доколку при ревизијата утврди дека:

- 1) Давателот на финансиски лизинг направило сериозни прекршувања на одредбите од овој или друг закон и
- 2) финансиската состојба на давателот на финансиски лизинг е влошена со што се доведува во прашање неговото нормално функционирање.“

Член 6

Пред членот 15-а се додава нов наслов, а членот 15-а се менува и гласи:

“Извештаи

Член 15-а

- (1) Давателот на финансиски лизинг е должен во рок од 15 дена по истекот на рокот од членот 3-е став (3) на овој закон до Министерството за финансии да достави извештај за склучени договори за лизинг.
- (2) Давателот на финансиски лизинг е должен до Министерството за финансии најмалку два пати годишно и тоа најдоцна до 28 февруари во тековната година за претходната година и најдоцна до 30 септември тековната година за периодот од 1 јануари до 31 август од тековната година, како и по потреба, на барање на Министерството за финансии, да достави извештаи за финансиските активности и за состојбата и изворите на средствата.
- (3) На барање на Министерството за финансии, давателот на финансиски лизинг доставува информации потребни за статистички и аналитички цели.
- (4) Формата и содржината на образецот на извештаите од ставовите (1) и (2) на овој член како и начинот на нивното доставување ги пропишува министерот за финансии."

Член 7

Во членот 16 во ставот (5) по зборот "записник" се става точка и зборовите до крајот на реченицата се бришат.

По ставот (5) се додава нов став (6) кој гласи:

"(6) При вршење на непосредна контрола, Министерството за финансии може да ангажира надворешни експерти."

Член 8

Во членот 16-а точката 2) се менува и гласи:

"2) да издаде писмена наредба со рок за отстранување на констатираните неправилности и незаконитости и".

Член 9

Во членот 16-б ставот (1) се менува и гласи:

"(1) Министерот за финансии со решение ја одзема дозволата за основање и работа на давател на финансиски лизинг ако:

- 1) не започне со склучување на договори за лизинг во рокот утврден во членот 3-е став (3) од овој закон;
- 2) се утврди дека информациите што биле доставени во барањето за издавање дозвола или согласност се неточни, невистинити или повеќе не се исполнети;
- 3) не склучува договори за лизинг за период подолг од шест месеци;
- 4) е отворена стечајна или ликвидациона постапка над давателот на финансиски лизинг;
- 5) не ги спроведува мерките од членот 16-а точки 2 и 3 на овој закон;
- 6) Централниот регистар ја отфрли пријавата за упис во трговскиот регистар;
- 7) основната главнина се намали под законскиот минимум и
- 8) не добие согласност за член на орган на управување или подолго од шест месеци не предложил лице за член на орган на управување кое ги исполнува условите од овој закон."

По ставот 2 се додава нов став (3) кој гласи:

"Жалбата од ставот (2) на овој член не го одлага извршувањето на решението."

Ставот 3 станува став 4.

Ставот (4) кој станува став (5) се менува и гласи:

"(5) Членовите на органот на управување на давателот на финансиски лизинг се должни во рок од 15 дена од денот на одземањето на дозволата да започнат постапка за ликвидација или да поднесат предлог за отворање на стечајна постапка до надлежниот суд."

Член 10

Членот 17-а став (1) се менува и гласи:

"За прекршоците утврдени со член 18 и член 18-а од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Министерството за финансии (во натамошниот текст: Прекршочен орган)".

По ставот (1) се додава нов став (2) кој гласи:

"(2) За прекршоците утврдени со член 19 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд."

Ставовите (2), (3), (4), (5) и (6) стануваат ставови (3), (4), (5), (6) и (7).

Член 11

Членот 18 се менува и гласи:

"(1) Глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот на давател на финансиски лизинг ако:

- 1) започне да склучува договори за лизинг пред добивање на дозвола (член 3-б став (1));
- 2) направи промена на член на орган на управување без согласност од министерот за финансии (член 3-и став (1));
- 3) договорот за лизинг не е заверен кај нотар и/или не ги содржи задолжителните елементи (член 5);
- 4) не го регистрира предметот на договорот за лизинг во пропишаниот рок (член 12 став (1));
- 5) не поднесе барање за запишување на промените во договорот за лизинг во пропишаниот рок (член 12 став (2));
- 6) не поднесе барање за бришење на предметот од посебниот регистар во пропишаниот рок (член 12 став (3));
- 7) не го води сметководството и не ги изготвува финансиските извештаи во согласност со членот 15 од овој закон;
- 8) не го евидентира предметот согласно даночните прописи (член 15-б) и
- 9) при надзорот не ја стави на увид целокупната документација (член 16 став (3)).

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице на давателот на финансиски лизинг."

Член 12

По членот 18 се додава нов член 18-а кој гласи:

"Член 18-а

(1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на давателот на финансиски лизинг ако:

- 1) не извести за промена во податоците врз основа на кои е издадена дозволата (член 3-ј);
- 2) за обврските кои произлегуваат од договорот за продажба не се извести корисникот (член 6 став (4);
- 3) го раскине договорот без претходно писмено известување (член 11 ставови (1) и (3);
- 4) го користи предметот на лизинг како залог без претходна согласност (член 13-а) и
- 5) не доставува извештаи во пропишаните рокови (член 15 и член 15-а).

(2) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице на давателот финансиски лизинг."

Член 13

Членот 19 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на стечајниот управник ако преносот на договорите за лизинг го спроведе без јавен повик (член 8-б став (2))."

Член 14

По членот 19 се додава нов член 19-а кој гласи:

"Член 19-а

(1) Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на друштво за ревизија ако не го извести Министерството за финансии согласно со членот 15 став (5) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 800 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во друштвото за ревизија.

Член 15

(1) Давателите на финансиски лизинг кои пред влегувањето во сила на овој закон добиле дозвола од министерот за финансии за вршење финансиски лизинг се должни да се усогласат со одредбите од овој закон во рок од 12 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) На давателите на финансиски лизинг кои во рокот од став 1 од овој закон нема да се усогласат со одредбите од овој закон, министерот за финансии со решение им ја одзема дозволата за вршење финансиски лизинг.

Член 16

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 17

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавување во "Службен весник на Република Македонија".

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

I. Објаснување на содржината на одредбите од предлог законот

Искуствата од земјите членки на Европската Унија покажуваат дека степенот на регулација на друштвата за лизинг со национална регулатива зависи од нивното учество на финансискиот пазар и, поврзано со тоа, од ризикот што го претставуваат.

Во принцип, постојат три модела на регулација на овие институции –прудентно регулирање, ограничена супервизија и пазарно однесување, но во повеќе земји се применува моделот на ограничена супервизија.

Во Република Македонија учеството на лизинг друштвата во финансискиот сектор е незначително и со самото тоа не претставуваат особен ризик за стабилноста на финансискиот систем. Од тие причини, измените во законот се темелат на комбинација на моделот на ограничена супервизија и пазарно однесување. Имено, од моделот на ограничена супервизија се прифатени стандардите во однос на членовите на органите на управување и минимум потребниот капитал за основање. Од моделот на пазарно однесување е прифатено следењето на однесувањето на друштвата за лизинг и почитувањето на законите, главно преку извештаи и ex post казнување на незаконското однесување.

Во член 3, 3-а и 3-б се уредени условите и постапката за основање на давателите на финансиски лизинг. Давател на финансиски лизинг се основа како акционерско друштво или друштво со ограничена одговорност врз основа на претходна дозвола што ја издава министерот за финансии. Со членот 3-а се воведува нова одредба со која се пропишува основната главнина на давателот на финансиски лизинг во износ од најмалку 6 милиони денари. За добивање на дозвола се доставува документација и информации пропишани со член 3-б со која треба да се докаже исполнувањето на пропишаните услови и тоа: обезбеденост на средства за основна главнина и изворите од кои потекнуваат средствата, стручност и компетентност на членовите на органите на управување и сл. По барањето за издавање дозвола министерот за финансии одлучува во рок од 60 дена со решение со кое го одбива барањето или издава дозвола за основање и работење. Со членот 3-ѓ децидно се определени случаите во кои министерот го одбива барањето.

За вршење на лизинг дејноста е потребно специфично знаење и искуство. Поради тоа, се бара членовите на органите на управување постојано да ги исполнуваат пропишаните услови. Поради тоа, промена на членовите на органите може да се изврши само по претходна согласност од министерот за финансии (член 4-с).

Заштитата на трети лица и на системот во целина се обезбедува и со членот 4-ј со кој се лимитира обемот на финансирање на корисниците на лизинг во висина од десеткратниот износ од основната главнина на давателот на финансиски лизинг.

Во членот 15 се поместени одредбите за водење на сметководство и изготвување на финансиски извештаи. Финансиските извештаи на друштвото за лизинг се предмет на ревизија од страна на овластено друштво за ревизија со што се олеснува контролата заснована на моделот пазарно однесување.

Во функција на контрола на законитоста во работењето и навремено преземање на санкции за прекршителите на законите се и одредбите за редовно доставување на извештаи до Министерството за финансии (член 15-а) и одредбите за вршење надзор и

преземање мерки спрема друштвата заради отстранување на утврдените незаконитости. Една од мерките е и одземање на издадената дозвола што може да се преземе во случаите пропишани со членот 16-б.

Со измената во членот 17-а се прецизира надлежноста за водење на прекршочната постапка и изрекувањето на прекршочните санкции утврдени со овој закон. За прекршоците утврдени со член 18 и член 18-а од овој закон надлежен орган е Прекршочната комисија при Министерството за финансии, додека за прекршоците утврдени во член 19 од Законот прекршочна санкција изрекува надлежен суд.

Истовремено се врши групирање на прекршоците пропишани со овој закон на полесни и потешки прекршоци сторени од друштво за лизинг, при што се воведува единствен износ на глоба за прекршоците во надлежност на Прекршочната комисија, која е намалена во просек за 35% во однос на постојните глоби кои изнесуваа од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност.

Во членот 19 се бришат прекршочните одредби за физички лица, со цел да се избегне двојното казнување, бидејќи договорот за лизинг е облигационен однос и во случај на непочитување на одредбите од договорот, давателот има право да бара надомест на штета и плаќање на казнена камата. Исто така се воведува и прекршок за друштво за ревизија и одговорно лице на друштвото за ревизија доколку не го извести Министерството за финансии согласно членот 15 став (5) од овој закон

Во Преодните и завршни одредби се утврдени рокови во кои министерот за финансии треба да ги донесе подзаконските акти кои произлегуваат од Законот. Исто така се утврдени и рокови за усогласување на постојните трговски друштва кои во моментот вршат финансиски лизинг со одредбите од овој Закон кој изнесува 12 месеци со цел да им се даде можност на постојните друштва да ги обезбедат потребните докази и информации и пред се да го обезбедат потребното ниво на основна главнина..

II. Меѓусебна поврзаност на решенијата содржани во предложените одредби

Предложените решенија во законот се меѓусебно поврзани и како такви применливи во пракса.

III. Последици што ќе произлезат од предложените решенија

Со предложените измени во Законот за лизинг се очекува да се оствари поголема контрола врз работењето на давателите на финансиски лизинг, поголема сигурност и еднаквост на субјектите, групирањето на прекршоците овозможува сторениот прекршок да биде санкциониран со соодветна глоба која е намалена во однос на постојните во просек за 35% и зголемување на ефикасноста во работењето на државната администрација преку воведувањето на правилото "Молчењето значи одобрување" во постапката за издавање на дозвола за вршење финансиски лизинг. Со горенаведените придобивки се очекува да унапреди бизнис климата и казнената политика во Република Македонија.

ИЗВОД ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА ЛИЗИНГ КОИ СЕ МЕНУВААТ

Даватели на лизинг

Член 3

- (1) Даватели на лизинг се домашни трговски друштва и странски трговски друштва кои имаат основано подружница во Република Македонија, во согласност со Законот за трговски друштва и кои вршат лизинг според начинот и условите утврдени со овој закон.
- (2) За да може трговското друштво и подружница на странско друштво од ставот (1) на овој член, да биде давател на финансиски лизинг во Република Македонија, треба да добие дозвола од Министерството за финансии за вршење финансиски лизинг во согласност со овој закон.
- (3) Дозволата од став (2) на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија" во рок од две недели од денот на издавањето.
- (4) Министерот за финансии поблиску ги пропишува начинот и уловите за добивање на дозволата од ставот (2) на овој член.
- (5) Давателот е должен да отпочне со склучување на договори за финансиски лизинг во рок од 3 месеци од добивањето на дозволата од ставот (2) на овој член.
- (6) Давателот е должен да го извести Министерството за финансии за секоја промена во податоците врз основа на кои е издадена дозволата за вршење финансиски лизинг во рок од 5 дена од промената.
- (7) Министерот за финансии со решение го отфрла некомплетното барање за добивање дозвола за финансиски лизинг.
- (8) Министерот за финансии со решение го одбива барањето за добивање дозвола за финансиски лизинг кое не ги исполнува пропишаните услови.
- (9) Против решенијата од ставовите 7 и 8 на овој член може да се поднесе жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање во управна постапка во втор степен од областа на економијата, во рок од 15 дена од приемот на решението.
- (10) Министерството за финансии писмено го известува Централниот регистар на Република Македонија (во натамошниот текст: Централен регистар) за издавање дозвола за вршење финансиски лизинг во рок од 5 дена од денот на издавањето. Известувањето содржи:
назив, адреса и седиште на давателот;
ЕМБС на давателот и
име, презиме, адреса и ЕМБГ на одговорното лице кај давателот.

Регистрација на предметот на лизинг

Член 12

- (1) Давателот на финансиски лизинг е должен да го регистрира предметот, кој е предмет на договорот за лизинг во посебен регистар кој се води во Централниот регистар, во рок од пет работни дена од денот на потпишување на договорот за лизинг.
- (2) Давателот на финансиски лизинг е должен до Централниот регистар да поднесе барањето за запишување на секоја промена во договорот за лизинг во рок од пет работни дена од настанување на промената.
- (3) Давателот на финансиски лизинг е должен во рок од пет работни дена од престанокот или раскинувањето на договорот за лизинг до Централниот

регистар да поднесе барање за бришење на предметот од посебниот регистар.
(4) Директорот на Централниот регистар ја пропишува постапката за регистрација на предметот.

Сметководство и извештаи

Член 15

- (1) Давателот е должен да ги води деловните книги уредно и ажурно. Деловните книги и финансиските извештаи се составуваат во согласност со прописите за сметководството и сметководствените стандарди, освен ако со овој закон поинаку не е определено.
- (2) Давателот составува годишен финансиски извештај.
- (3) Финансиските извештаи и деловните книги на давателот на финансиски лизинг ги проверува и оценува овластен ревизор и изготвува ревизорски извештај, во согласност со прописите за ревизија.
- (4) Давателот на финансиски лизинг е должен, до 30 јуни во тековната година за претходната година до Министерството за финансии да достави примерок од годишниот извештај, заедно со извештајот на овластениот ревизор за извршената ревизија.

Член 15-а

- (1) Давателот е должен 15 дена по истекот на рокот од членот 3 став (5) на овој закон до Министерството за финансии да достави извештај за склучени договори за финансиски лизинг.
- (2) Давателот е должен до Министерството за финансии најмалку еднаш годишно и тоа најдоцна до 15 април во тековната за претходната година и по потреба, на негово барање, да достави извештаи за склучени договори за финансиски лизинг.
- (3) Содржината на извештаите од ставовите (1) и (2) на овој член ја пропишува министерот за финансии со правилник.

Надзор

Член 16

- (1) Министерството за финансии врши надзор на давателите на финансиски лизинг.
- (2) Надзорот од ставот (1) на овој член се врши преку:
 - 13) вонтеренско следење на работењето на давателите со прибирање и анализи на извештаите и податоците што давателите ги доставуваат до Министерството за финансии и
 - 14) непосредна контрола кај давателот.
- (3) При надзорот од ставот (1) на овој член давателот е должен да ја стави или достави на увид целокупната расположива документација, како и да обезбеди документација што ќе биде побарана.
- (4) Документацијата од став (3) на овој член за Министерството за финансии претставува

класифицирана информација согласно со закон.

(5) За констатираните неправилности и незаконитости при вршењето на надзорот, Министерството за финансии составува записник со кој го задолжува давателот во утврден рок да ги отстрани.

Мерки

Член 16-а

Спрема давател на финансиски лизинг за кој ќе се утврди дека не работи согласно со одредбите на овој закон, Министерството за финансии може да ги преземе следниве мерки:

- VII. да достави писмено предупредување или писмена препорака;
- VIII. да издаде писмена наредба за усогласување со одредбите на овој закон и останатите прописи со кои се уредува лизингот и
- IX. за одреден период да забрани склучување на договори за лизинг.

Одземање на дозвола

Член 16-б

(1) Министерот за финансии со решение ја одзема дозволата за вршење финансиски лизинг ако утврди дека давателот:

- дозволата ја добил врз основа на лажни или неистинити податоци;
- повеќе не ги исполнува условите за добивање дозвола;
- не ги спроведува мерките на Министерството за финансии преземени согласно член 16-а од овој закон;
- не отпочне со вршење финансиски лизинг во рок од 3 месеци од добивањето на дозволата и
- подолго од 3 месеци не врши финансиски лизинг.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање во управна постапка во втор степен од областа на економијата, во рок од 15 дена од приемот на решението.

(3) Министерството за финансии писмено го известува Централниот регистар за одземање на дозволата за вршење финансиски лизинг во рок од 5 дена од правосилноста на решението од ставот (1) на овој член.

(4) Правосилното решение од ставот (1) на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Прекршочни одредби

Член 17-а

(1) За прекршоците утврдени со овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Министерството за финансии (во натамошниот текст: Прекршочен орган).

(2) Прекршочната постапка од ставот (1) на овој член пред Прекршочниот орган ја води комисијата за одлучување по прекршокот (во натамошниот текст: Прекршочна комисија), формирана од вработени лица во Прекршочниот орган, кои ги именува министерот за финансии.

(3) Министерот со подзаконски акт го определува бројот, потребниот степен на стручна подготовка и работното искуство на членовите на Прекршочната комисија.

(4) Членовите на Прекршочната комисија се избираат за времетраење од пет години, со право на реизбор.

(5) За претседател на Прекршочната комисија може да биде избран само дипломиран правник со положен правосуден испит.

(6) Прекршочната комисија донесува деловник за својата работа, кој претходно е одобрен од министерот за финансии.

Член 18

(1) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот на правното лице ако:

- започне да работи како давател на финансиски лизинг пред добивање на дозвола за работа (член 3 став (2));
- не извести за промена во податоците врз основа на кои е издадена дозволата (член 3 став (6));
- договорот за лизинг не е заверен кај нотар и/или не ги содржи задолжителните елементи (член 5);
- пренесувањето или остварувањето на сите или дел од неговите права и интереси го врши спротивно на договорот за лизинг (член 5-б став (1));
- при пренесувањето на правата или интересите врз основа на лизинг, самоволно се ослободи од обврските кои произлегуваат од договорот за лизинг (член 5-б став (2));
- пренесувањето на обврски кои произлегуваат од договорот за лизинг го врши надвор од договорот или без прибавена согласност за тоа (член 5-б став (3));
- истовремено ги пренесе правата и обврските (член 5-б став (5));
- за обврските кои произлегуваат од договорот за продажба не се извести корисникот (член 6 став (4));
- не го чува предметот на договорот за лизинг до утврдениот рок (член 7 став (4));
- спротивно на договорот не изврши, или задоцни со испораката односно испорача несоодветен предмет (член 7 став (6));
- не го врати предметот на договорот за лизинг во рокови и под услови утврдени со договорот (член 8 став (1));
- по добивање на писмено барање, веднаш не го врати предметот на договорот за лизинг, во случај утврден со овој закон (член 8 став (4));
- не го одржува предметот на договорот за лизинг (член 9 став (1));
- по истекот на договорот го задржи предметот на договорот за лизинг спротивно на одредбите од овој закон (член 10 став (1));
- го раскине договорот без претходно писмено известување (член 11 ставови (1) и (3))
- не го регистрира предметот на договорот за лизинг во пропишаниот рок (член 12 став (1));

- не поднесе барање за запишување на промените во договорот за лизинг во пропишаниот рок (член 12 став (2));
- не поднесе барање за бришење на предметот од посебниот регистар во пропишаниот рок (член 12 став (3));
- не го осигура предметот на лизинг согласно со овој закон (член 13);
- го користи предметот на лизинг како залог без претходна согласност (член 13-а);
- не врши плаќања на начин утврден со договорот за лизинг (член 14 ставови (1) и (2));
- не доставува извештаи во пропишаните рокови (член 15 став (4), член 15-а ставови (1) и (2));
- не го евидентира предметот согласно даночните прописи (член 15-б) и
- при надзорот не ја стави, достави или обезбеди потребната документација (член 16 став (3)).

(2) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

Член 19

(1) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот на физичкото лице - корисник на лизинг ако:

- договорот за лизинг не е заверен кај нотар и/или не ги содржи задолжителните елементи (член 5);
- го пренесе правото на користење или обврските без претходна писмена согласност од давателот (член 5-б став (3));
- ги пренесе истовремено правата и обврските (член 5-б став (5));
- не го чува предметот до утврдениот рок (член 7 став (4));
- не го врати предметот во утврдениот рок, услови и начин (член 8 став (1));
- не го одржува предметот (член 9 став (1));
- не го осигура предметот (член 13 став (1)) и
- не врши плаќање согласно со договорот (член 14 став (2)).

(2) Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на стечајниот управник ако преносот на договорите за лизинг го спроведе без јавна понуда (член 8-б став (2)).